Udskriftsdato: 24. april 2024

2016/1 LSF 89 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne (FVU-tilbud for tosprogede m.m.)

Ministerium: Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Journalnummer: Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, j.nr. 16/09948

Fremsat den 18. november 2016 af ministeren for børn, undervisning og ligestilling (Ellen Trane Nørby)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne

(FVU-tilbud for tosprogede m.m.)

§ 1

I lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, jf. lovbekendtgørelse nr. 380 af 19. april 2011, foretages følgende ændringer:

1. *§ 1* affattes således:
»**§ 1.** Formålet med forberedende voksenundervisning er at give voksne mulighed for at forbedre og supplere deres grundlæggende færdigheder med henblik på deres videre uddannelse samt på at styrke deres forudsætninger for aktiv medvirken i alle sider af samfundslivet. For alle deltagere gælder det deres grundlæggende færdigheder i læsning, stavning og skriftlig fremstilling samt i talforståelse, regning og basale matematiske begreber. For tosprogede gælder det derudover deres grundlæggende færdigheder i mundtlig fremstilling og formidling.«

2. I *§ 3, stk. 1, 2. pkt.,* indsættes efter »der gennemføres lokalt«: »eller i henhold til § 4, stk. 1, nr. 3, eller § 4, stk. 2, 2. pkt.«

3. I *§ 4, stk. 1,* ændres »i de 2 fag« til: »i de tre fag«, og indsættes som *nr. 3*:
»3) Mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede.«

4. *§ 4, stk. 2,* affattes således:
»Stk. 2. Undervisningen efter stk. 1, nr. 1 og 2, opdeles i trin. Undervisningen efter stk. 1, nr. 1, kan endvidere tilrettelægges for tosprogede.«

5. *§ 4, stk. 4,* affattes således:
»Stk. 4. Ved afslutning af hvert trin i undervisningen efter stk. 1, nr. 1 og 2, tilbydes deltagelse i en skriftlig prøve. Ved afslutningen af undervisningen efter stk. 1, nr. 3, tilbydes deltagelse i en mundtlig prøve. Personer, der ikke har deltaget i undervisningen efter stk. 1, nr. 1 og 2, kan indstille sig til prøve som selvstuderende.«

6. I *§ 4, stk. 5, nr. 3,* indsættes før »skriftlige«: »mundtlige og«.

7. *§ 7, stk. 1, nr. 5,* affattes således:
»5) frie fagskoler,«

8. I *§ 7, stk. 1, nr. 6,* indsættes efter »foreninger,«: »og«.

9. *§ 7, stk. 1, nr. 7* og *8*, ophæves.
Nr. 9 bliver herefter nr. 7.

10. I *overskriften til kapitel 4* indsættes efter »Afholdelse af«: »mundtlige og«.

11. Efter § 19 indsættes i *kapitel 10:*

»**§ 19 a.** Har ministeren for børn, undervisning og ligestilling bemyndiget en styrelse under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan ministeren fastsætte regler om fremgangsmåden ved og adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, herunder om at afgørelsen ikke kan indbringes for ministeren.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2017.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1.1. Indledning
1.1. Lovforslagets hovedindhold
1.2. Lovforslagets baggrund
2. Lovforslagets indhold
2.1. Nyt mundtligt FVU-fag for voksne tosprogede
2.1.1. Gældende ret
2.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
2.2. Særlig tilrettelæggelse af FVU-læsning for voksne tosprogede
2.2.1. Gældende ret
2.2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
2.3. Særlige FVU-forløb forbeholdt tosprogede deltagere
2.3.1. Gældende ret
2.3.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
2.4. Konsekvensændringer m.v.
2.4.1. Gældende ret
2.4.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3. Ligestillingsmæssige konsekvenser
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Som led i finanslovsaftalen for 2017 er regeringen (V), Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti enige om at permanentgøre forsøg med forberedende voksenundervisning for voksne tilrettelagt for tosprogede.

Lovforslaget indebærer en udvidelse af tilbuddet om forberedende voksenundervisning i form af undervisning i mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede samt mulighed for tilrettelæggelse af forberedende voksenundervisning i læsning, stavning og skriftlig fremstilling for tosprogede.

Lovforslaget permanentgør forsøg i 2014, 2015 og 2016 med forberedende voksenundervisning målrettet en tosproget målgruppe, dels gennem tilrettelæggelsen og oprettelsen af hold udelukkende med tosprogede deltagere, dels med et nyt mundtligt fag i forberedende voksenundervisning.

1.1. Lovforslagets hovedindhold

Ved lovforslaget indføres et nyt fag i forberedende voksenundervisning (FVU) i mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede, FVU-start, samt etableres mulighed for, at forberedende voksenundervisning i læsning, stavning og skriftlig fremstilling, FVU-læsning, kan tilrettelægges særligt for tosprogede. Lov-

forslaget indebærer videre, at det nye fag og den særlige tilrettelæggelse af FVU-læsning for tosprogede kan udbydes for en bestemt deltagerkreds, dvs. tosprogede, og således ikke er omfattet af det almindelige krav om, at forberedende voksenundervisning udbydes åbent og ikke kan forbeholdes en bestemt deltagerkreds.

Forslaget indeholder endvidere en række konsekvensændringer af bestemmelserne i lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne med hensyn til, hvilke institutioner der efter loven kan udbyde undervisning efter driftsoverenskomst med et voksenuddannelsescenter. Derudover indeholder forslaget en mulighed for ministeren for børn, undervisning og ligestilling til at afskære klageadgang, hvor ministeren har delegeret sine kompetencer til en styrelse under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling.

1.2. Lovforslagets baggrund

Lovforslagets baggrund er en anbefaling fra Rådet for Voksen- og Efteruddannelse om etablering af rammer for forberedende voksenundervisning for tosprogede.

Ved lov nr. 557 af 6. juni 2007 om ændring af lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne (Styrket læse-, skrive- og regneindsats), der var en del af opfølgningen på Aftale om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden, juni 2006, Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen og Opfølgning på velfærdsaftalen, november 2006, blev de dagældende bestemmelser om, at FVU i læsning, stavning og skriftlig fremstilling (FVU-læsning) på trin 1 kunne tilrettelægges særligt for deltagere med dansk som andetsprog og for ordblinde deltagere, ophævet. Baggrunden herfor var, at målgruppen for FVU-læsning skulle fremgå klart for udbyderne af FVU, og det forventedes, at behovene for målrettede tilbud til tosprogede kunne løftes via tilbuddene om bl.a. danskuddannelse til voksne udlændinge og almen voksenuddannelse (dansk som andetsprog – basis).

FVU har imidlertid vist sig at være det tilbud, som flest med udenlandsk herkomst benytter, når de ikke deltager i danskuddannelserne. Der er derfor behov for at kunne målrette FVU-undervisningen på hold med tosprogede deltagere for at kunne kvalificere uddannelsestilbuddet og øge udbyttet heraf.

Rådet for Voksen- og Efteruddannelse anbefalede senest i 2013, at der blev iværksat forsøg med forberedende voksenundervisning for tosprogede. Der har på den baggrund med hjemmel i de årlige finanslove for 2014, 2015 og 2016 været gennemført et todelt forsøg dels med en justering af det eksisterende FVU-fag, FVU-læsning, hvor undervisningsformen tilrettelægges til en tosproget målgruppe, og hvor det tillades at oprette hold udelukkende med tosprogede deltagere, dels med et nyt mundtligt FVU-fag, FVU-start, der er et tilbud til herboende udlændinge, der ikke længere har ret til danskuddannelse for voksne, men som har et utilstrækkeligt mundtligt dansk til at få udbytte af de eksisterende FVU-fag eller arbejdsmarkedsuddannelser.

Forsøgene er løbende blevet evalueret i forsøgsperioden dels ved evalueringsmøder med underviserne dels ved ekstern evaluering foretaget af konsulentfirmaet Råd om undervisning og uddannelse. Evalueringen har vist, at deltagerne på FVU-start og på FVU-læsning tilrettelagt for tosprogede typisk er mellem 25-50 år. Af deltagerne kommer ca. 75 pct. fra ikke EU-lande, og langt den største del af deltagerne har været i Danmark i mere end tre år. Af deltagerne på FVU-start gennemfører 84 pct. med afsluttet prøve- eller deltagerbevis, og 70 pct. vurderes efterfølgende at kunne gennemføre et FVU trin 1-forløb. For FVU-læsning for tosprogede er vurderingen, at 70 pct. forventes at opnå fagenes slutmål.

Rådet for Voksen- og Efteruddannelse har i foråret 2016 derfor anbefalet, at forsøget med forberedende voksenundervisning for tosprogede permanentgøres fra den 1. januar 2017 under inddragelse af erfaringerne fra forsøgene i 2014-16.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Nyt mundtligt FVU-fag for voksne tosprogede

2.1.1. Gældende ret

Formålet med forberedende voksenundervisning er efter gældende lovs § 1 at give voksne mulighed for at forbedre og supplere deres grundlæggende færdigheder i læsning, stavning og skriftlig fremstilling samt talforståelse, regning og basale matematiske begreber med henblik på videre uddannelse samt at styrke voksnes forudsætninger for aktiv medvirken i alle sider af samfundslivet, jf. lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, jf. lovbekendtgørelse nr. 380 af 19. april 2011.

Undervisningen gives i de to FVU-fag: 'Læsning, stavning og skriftlig fremstilling' (FVU-læsning) og 'Talforståelse, regning og basale matematiske begreber'(FVU-matematik), jf. den gældende lovs § 4, stk. 1, nr. 1 og 2.

Efter den gældende lovs § 4, stk. 2, opdeles undervisningen i de to fag i trin. Det følger endvidere af den gældende lovs § 4, stk. 4, 1. pkt., at der ved afslutningen af hvert trin tilbydes deltagelse i en skriftlig prøve. Af den gældende lovs § 4, stk. 5, nr. 3, fremgår, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling fastsætter regler om skriftlige prøver, herunder om deltagelse som selvstuderende samt om udstedelse af bevis for deltagelse.

Der er ikke i lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne bestemmelser om særlige FVU-tilbud til tosprogede voksne.

Af den gældende lovs § 18, stk. 4, fremgår, at lærere, der varetager undervisning efter loven, skal have de nødvendige faglige og pædagogiske kvalifikationer. Bemyndigelsen i § 18, stk. 7, til at fastsætte nærmere regler om denne betingelse er udmøntet i bekendtgørelse nr. 973 af 19. juli 2007 om undervisning m.v. inden for forberedende voksenundervisning. Heraf fremgår uddannelseskrav for henholdsvis FVU-læsning og FVU-matematik i §§ 25 og 26.

2.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Baggrunden for forslaget om det nye FVU-fag målrettet tosprogede er det forsøg, der med hjemmel i en tekstanmærkning på finanslovene for 2014, 2015 og 2016 er gennemført med FVU for tosprogede.

Med forslaget vil formålsbeskrivelsen for forberedende voksenundervisning blive udvidet, så formålet med forberedende voksenundervisning for tosprogede også gælder deres grundlæggende færdigheder i mundtlig fremstilling og formidling, jf. den foreslåede ændring af § 1.

Efter forslaget vil formålet blive udmøntet i et nyt FVU-fag: 'Mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede' (FVU-start), jf. den foreslåede ændring af § 4, stk. 1, hvorefter forberedende voksenundervisning også vil omfatte prøveforberedende enkeltfagsundervisning i mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede. Faget vil være særligt målrettet udlændinge, der som følge af manglende mundtlige

dansksproglige færdigheder ikke har forudsætningerne for at starte på FVU-læsning, FVU-matematik eller arbejdsmarkedsuddannelser.

Forsøget var tilrettelagt således, at faget var målrettet personer, som ikke længere har ret til danskuddannelse efter lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Tilbuddet efter lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. omfatter danskuddannelse i op til 5 år fra det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kunne påbegynde undervisningen. Denne forudsætning foreslås ikke permanentgjort. Deltagere vil efter forslaget derfor godt kunne have retten til danskuddannelse samtidig med, at de følger de pågældende FVU-fag. Ved denne lempelse vil FVU-fagene blive ligestillet med hensyn til adgangsbetingelser og den store fleksibilitet, der er FVU-tilbuddets styrke, vil blive fastholdt. Samtidig hermed sikres det, at en potentiel FVU-kursist vil kunne få det mest relevante tilbud inden for FVU-lovens rammer.

Undervisningen på FVU-start vil skulle styrke deltagernes mundtlige kommunikative færdigheder, styrke deres ordkendskab på dansk og styrke deres forudsætninger for læseaktiviteter gennem læse- og skriveforberedelse. Det nye FVU-fag vil skulle forbedre deltagernes mundtlige danskfærdigheder, herunder primært deres ordkendskab, med henblik på fx at danne grundlag for deltagelse i trin 1 i de to FVU-fag, FVU-læsning og FVU-matematik.

Undervisningen i det nye fag vil ikke være opdelt i trin som de eksisterende FVU-fag, jf. den foreslåede ændring af lovens § 4, stk. 2, 1. pkt. Det skyldes, at varigheden af undervisningen svarer til ét trin på de to andre FVU-fag, dvs. 60 klokketimer. Deltagerne i det nye fag vil ligesom deltagerne i de eksisterende FVU-fag i forbindelse med undervisningen skulle tilbydes uddannelses- og erhvervsvejledning, jf. lovens § 4, stk. 3. Det nye tilbud vil være omfattet af bemyndigelse til at fastsætte regler i medfør af § 4, stk. 5, om bl.a. undervisningen, herunder adgangen til denne, om bevis for deltagelse i undervisningen samt betingelser herfor og om prøver.

Ved afslutningen af det nye fag vil deltagerne blive tilbudt en intern mundtlig prøve, jf. den foreslåede ændring af § 4, stk. 4, 2. pkt. Prøven gennemføres på den enkelte institution som en bestået eller ikke-bestået prøve.

Der vil i henhold til den gældende bemyndigelse i lovens § 18, stk. 7, blive fastsat krav i bekendtgørelse om undervisning m.v. inden for forberedende voksenundervisning om, at lærere, der varetager undervisning i FVU-start, vil skulle være uddannet lærer i dansk som andetsprog eller tilsvarende.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, 3-6 og 10, og bemærkningerne hertil.

2.2. Særlig tilrettelæggelse af FVU-læsning for voksne tosprogede

2.2.1. Gældende ret

Der er efter gældende lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne ikke mulighed for en særlig tilrettelæggelse af FVU-fagene for bestemte målgrupper som fx voksne tosprogede. Der kan således ikke ske en særlig tilrettelæggelse af FVU-læsning, der er målrettet tosprogede.

2.2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med den foreslåede ændring af § 4, stk. 2, 2. pkt., etableres der mulighed for, at FVU-læsning kan tilrettelægges for tosprogede. Baggrunden herfor er, at det har vist sig, at over halvdelen af deltagerne i

FVU-læsning er tosprogede, og erfaringerne viser, at flere tosprogede har behov for og gavn af et tilbud, der i højere grad tager højde for deres sproglige uddannelsesbehov.

Deltagerne i FVU-læsning tilrettelagt for tosprogede vil ligesom deltagerne i det eksisterende FVU-læsning i forbindelse med undervisningen skulle tilbydes uddannelses- og erhvervsvejledning, jf. lovens § 4, stk. 3. Det nye tilbud vil være omfattet af bemyndigelse til at fastsætte regler i medfør af § 4, stk. 5, om blandt andet undervisningen, herunder adgangen til denne, om opdelingen i trin, om bevis for deltagelse i undervisningen samt betingelser herfor og om prøver.

Ved afslutningen af FVU-læsning tilrettelagt for tosprogede vil deltagerne skulle tilbydes de samme skriftlige prøver som ved FVU-læsning i øvrigt. Prøven vil blive gennemført på den enkelte institution som en bestået eller ikke-bestået prøve.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

2.3. Særlige FVU-forløb forbeholdt tosprogede deltagere

2.3.1. Gældende ret

Efter gældende lovs § 5, stk. 2, skal forberedende voksenundervisning udbydes åbent og kan ikke forbeholdes en bestemt deltagerkreds bortset fra undervisning, der gennemføres lokalt på offentlige og private virksomheder, i foreninger og faglige organisationer, på uddannelsesinstitutioner m.v. for særligt afgrænsede grupper som fx medarbejdere på en bestemt virksomhed, jf. lovens § 3, stk. 1.

Det følger endvidere af lovens § 5, stk. 3, at forberedende voksenundervisning mindst fire gange om året skal udbydes på alle trin af mindst to uddannelsesinstitutioner m.v. inden for naturlige geografiske områder.

2.3.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med den foreslåede ændring af lovens § 3, stk. 1, 2. pkt., vil også undervisning i henhold til den foreslåede nye § 4, stk. 1, nr. 3, dvs. FVU-start, eller den foreslåede nye § 4, stk. 2, 2. pkt., dvs. FVU-læsning tilrettelagt for tosprogede, kunne forbeholdes en bestemt kreds af deltagere.

FVU-start og FVU-læsning tilrettelagt for tosprogede vil dermed kunne forbeholdes en bestemt kreds af deltagere, nemlig tosprogede, der i øvrigt opfylder betingelserne for optagelse på FVU. Disse FVU-tilbud vil således ikke være omfattet af det almindelige krav om, at forberedende voksenundervisning skal udbydes åbent og ikke kan forbeholdes en bestemt deltagerkreds.

Det bemærkes, at de nye FVU-tilbud vil være omfattet af bestemmelsen i gældende lovs § 5, stk. 3. Det nye tilbud om FVU-læsning for tosprogede vil således i lighed med de bestående tilbud om forberedende voksenundervisning i FVU-læsning og FVU-matematik skulle udbydes mindst 4 gange om året på alle trin af mindst to uddannelsesinstitutioner m.v. inden for naturlige geografiske områder. Tilsvarende vil det nye tilbud FVU-start skulle udbydes mindst 4 gange om året af mindst to uddannelsesinstitutioner m.v. inden for naturlige geografiske områder.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

2.4. Konsekvensændringer m.v.

2.4.1. Gældende ret

Der er i § 7 i lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne bestemmelser om, hvilke institutioner m.v. der kan udbyde undervisning efter loven efter driftsoverenskomst med et voksenuddannelsescenter.

I den gældende lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne er der i § 19 endvidere bestemmelser om klageadgang til ministeren for børn, undervisning og ligestilling over afgørelser truffet i henhold til loven eller regler fastsat i medfør af loven af voksenuddannelsescentre, driftsoverenskomstsparter eller uddannelsesinstitutioner under Kriminalforsorgen. Ministeren kan efter den gældende lovs § 19, stk. 4, fastsætte regler om adgangen til at klage og kan herunder bestemme, at afgørelser ikke kan indbringes for ministeren. En deltagers klage kan dog altid indbringes for ministeren for så vidt afgår retlige spørgsmål, jf. § 19, stk. 4, 2. pkt.

2.4.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at betegnelserne på de mulige driftsoverenskomstparter i lovens § 7, stk. 1, justeres med opdatering af betegnelser m.v. svarende til gældende lovgivning.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7-9, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås, at der gives ministeren for børn, undervisning og ligestilling bemyndigelse til, hvor ministeren har delegeret sine kompetencer efter lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne til en styrelse under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, at afskære muligheden for klageadgang, medmindre der i loven er etableret en klageadgang til andre end ministeren, eller fastsætte regler om fremgangsmåden ved klagen. Forslaget sikrer, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling med henblik på en effektiv og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcerne kan henlægge opgaver til styrelser inden for ministeriets ressort.

Forslaget vil betyde, at i de tilfælde, hvor kompetencer er delegeret til en styrelse fra ministeriet, vil styrelsens afgørelser være den endelige administrative afgørelse, ligesom ministeriets afgørelser har været det.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11, og bemærkningerne hertil.

3. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Med lovforslaget udvides udbuddet af FVU-fag dels med et nyt fag i form af FVU-start dels ved mulighed for at udbyde FVU-læsning særligt tilrettelagt for tosprogede. Der er positiv ligestillingskonsekvens ved forslaget i forhold til kvinder, da forsøget, som dette lovforslag permanentgør, viser, at 2/3 af deltagerne er kvinder. Lovforslaget vil derfor kunne medvirke til at løfte tosprogede kvinders uddannelsesniveau.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

De økonomiske konsekvenser af dette lovforslag estimeres at være offentlige merudgifter på 5,0 mio. kr. i 2017, 5,0 mio. kr. i 2018, 4,5 mio. kr. i 2019 og 4,5 mio. kr. i 2020 for staten. Heraf vedrører 0,5

mio. kr. i 2017 og 2018 udgifter til implementering. Udgifter til aktivitet vedrører de aktivitetsafhængige taxametertilskud, mens udgifterne til implementering vedrører udarbejdelse af informations-, vejlednings- og inspirationsmateriale samt udgifter til konference/temadag. Merudgifterne er indbudgetteret på finanslovforslaget for 2017.

Mio. kr., 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Staten i alt	5,0	5,0	4,5	4,5
Heraf:				
Aktivitet	4,5	4,5	4,5	4,5
Implementering	0,5	0,5		

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

I de tilfælde, hvor ministeren for børn, undervisning og ligestilling har henlagt en opgave til en styrelse under ministerens instruktion, etableres der hjemmel til at afskære klageadgang fra styrelsen.

Bestemmelsen foreslås indsat af formelle grunde og vedrører alene den interne organisering og fordeling af opgaver på Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings område, hvor behandling af omhandlede klagesager er henlagt til en styrelse under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling med henblik på effektiv og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcerne. Bestemmelsen giver ikke hjemmel til at afskære en klageadgang til centralt hold, der i øvrigt følger af lovgivningen.

Lovforslaget vurderes på den baggrund ikke at have administrative konsekvenser af betydning for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 29. august til den 23. september 2016 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

AK-Samvirke, AOF Danmark, Bestyrelsesforeningen for Social- og Sundhedsskoler, Bestyrelsesforeningen for VUC, Daghøjskoleforeningen, Danmarks Evalueringsinstitut, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk

Folkeoplysnings Samråd, Dansk Industri, Dansk Oplysnings Forbund, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske SOSU-skoler, De Danske Sprogcentre, Det Centrale Handicapråd, Fagligt Fælles Forbund (3F), Folkeligt Oplysnings Forbund, FORA, Foreningen af Ledere ved Danskuddannelserne (FLD), Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Hovedstadens Ordblindeskole, Institut for Menneskerettigheder, KL, Kriminalforsorgen, Landsorganisationen i Danmark, Lederforeningen ved VUC, Ledernes Hovedorganisation, Ledersamrådet, LOF, Ordblindeforeningen, Produktionsskoleforeningen, Rigsrevisionen, Rådet for Voksen- og Efteruddannelse (VEU-rådet) og Uddannelsesforbundet.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	5,0 mio. kr. i 2017 og 2018 og 4,5 mio. kr. i 2019 og 2020
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt kryds)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Af den gældende bestemmelse § 1 i lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, jf. lovbekendtgørelse nr. 380 af 19. april 2011, fremgår, at formålet med forberedende voksenundervisning er at give voksne mulighed for at forbedre og supplere deres grundlæggende færdigheder i læsning, stavning og skriftlig fremstilling samt talforståelse, regning og basale matematiske begreber med

henblik på videre uddannelse samt at styrke voksnes forudsætninger for aktiv medvirken i alle sider af samfundslivet.

Det foreslås, at undervisningssigtet for forberedende voksenundervisning i *§ 1* udvides, så det i dansk udover at give voksne muligheder for at forbedre og supplere deres grundlæggende færdigheder i læsning, stavning og skriftlig fremstilling også skal give tosprogede mulighed for at forbedre og supplere deres grundlæggende færdigheder i mundtlig fremstilling og formidling.

Bestemmelsen nyaffattes af hensyn til læsbarheden, men forslaget indebærer i øvrigt ikke ændringer i formålet med forberedende voksenundervisning. FVU skal fortsat give voksne mulighed for at forbedre og supplere deres grundlæggende færdigheder med henblik på videre uddannelse samt styrke deres forudsætninger for aktiv medvirken i alle sider af samfundslivet. Den foreslåede nyaffattelse af § 1, 1. og 2. pkt., er således en videreførelse af gældende ret.

Den foreslåede bestemmelse indeholder endvidere undervisningssigtet med forberedende voksenundervisning (FVU) samt undervisningens overordnede indhold: grundlæggende undervisning i læsning, stavning og skriftlig fremstilling samt talforståelse, regning og basale matematiske begreber og for tosprogede mundtlig fremstilling og formidling.

Det fremgår endvidere, at FVU er prøveforberedende, og at undervisningen leder frem til prøver på alle trin og giver forudsætning for videre uddannelse. FVU kan således styrke deltagerens forudsætninger for at deltage i videre voksen- og efteruddannelse, fx avu, AMU og erhvervsuddannelse for voksne. FVU-læsning og FVU-matematik bestået på højeste trin er således adgangsgivende til erhvervsuddannelserne.

FVU sigter på at give deltagerne færdigheder inden for læsning, stavning og skriftlig fremstilling samt talforståelse, regning, og basale matematiske begreber og for tosprogede mundtlig fremstilling og formidling, dvs. et snævrere sigte end avu-undervisning i dansk og matematik. Niveaumæssigt fører FVU de konkrete færdigheder op til og med folkeskolens afgangsniveau.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 2

Af den gældende lovs § 3, stk. 1, fremgår, at undervisningen efter denne lov kan gennemføres lokalt på offentlige og private virksomheder, i foreninger og faglige organisationer, på uddannelsesinstitutioner m.v. Undervisning, der gennemføres lokalt, kan forbeholdes en bestemt kreds af deltagere.

Det foreslås, at der i *§ 3, stk. 1, 2. pkt.*, indsættes en henvisning til undervisning i henhold til den foreslåede nye § 4, stk. 1, nr. 3, samt det foreslåede nye § 4, stk. 2, 2. pkt.

Det foreslåede indebærer, at de nye tilbud, FVU-start og FVU-læsning, der er tilrettelagt for tosprogede, vil kunne forbeholdes denne kreds af deltagere. Sådanne tilbud vil således ikke være omfattet af kravet i lovens § 5, stk. 2, om at forberedende voksenundervisning udbydes åbent og ikke kan forbeholdes en bestemt deltagerkreds, idet lovens § 3, stk. 1, giver mulighed for at fravige dette krav. Efter forslaget vil der således i annonceringen af faget kunne stilles som krav, at deltagerne er tosprogede.

Ved tosprogede forstås personer, der har et andet modersmål end dansk, og som først ved kontakt med det omgivende samfund, eventuelt gennem uddannelsesstedets undervisning, lærer dansk.

Det vurderes, at det vil være en pædagogisk fordel, at sådanne FVU-tilbud kan udbydes med henblik på en deltagerkreds alene bestående af tosprogede.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.

Til nr. 3

Af den gældende lovs § 4, stk. 1, fremgår, at forberedende voksenundervisning omfatter prøveforberedende enkeltfagsundervisning i de 2 fag: 1) Læsning, stavning og skriftlig fremstilling og 2) talforståelse, regning og basale matematiske begreber.

Det foreslås, at der i *§ 4, stk. 1,* indsættes et nyt *nr. 3*, hvorefter forberedende voksenundervisning også vil omfatte prøveforberedende enkeltfagsundervisning i mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede.

Forberedende voksenundervisning vil dermed udover de to nuværende fag i læsning, stavning og skriftlig fremstilling (FVU-læsning) og i talforståelse, regning og basale matematiske begreber (FVU-matematik) tillige omfatte et grundlæggende fag i mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede: FVU-start.

Det nye fag vil være et færdighedsfag, hvor deltagerne gennem undervisningen skal forbedre deres mundtlige danskfærdigheder, herunder primært deres ordkendskab. Det centrale formål med faget er at styrke deltagernes evner i mundtlig kommunikation, som et grundlag for videre uddannelser som fx trin 1 i enten FVU-læsning eller FVU-matematik eller arbejdsmarkedsuddannelser.

Undervisningen skal derfor tage sigte på følgende:
– Styrke deltagernes mundtlige kommunikative færdigheder, herunder så de kan kommunikere om relevante emner på et basalt og overvejende situationstilpasset og forståeligt mundtligt dansk samt anvende forskellige kommunikationsstrategier.
– Styrke og øge deltagernes ordkendskab på dansk, herunder så de kan forstå og anvende hyppigt forekommende ord, forstå mindre hyppigt forekommende ord, forstå faste fraser, førfaglige ord samt hyppige ordsammensætninger og idiomer samt anvende forskellige ordkendskabsstrategier.
– Styrke deres forudsætninger for læseaktiviteter gennem læse- og skriveforberedelse, herunder ved opmærksomhed på sammenhæng mellem teksttype, læseformål og -strategier samt anvende strategier til forståelse og afkodning.

Undervisningen i FVU-start vil efter forslaget, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, ikke skulle opdeles i trin som i de to andre FVU-fag FVU-læsning (4 trin) og FVU-matematik (2 trin). Det skyldes, at varigheden af undervisningen svarer til ét trin på de to andre FVU-fag, dvs. 60 klokketimer. Det maksimale antal undervisningstimer i FVU-start er på 60 klokketimer.

Der vil blive fastsat nærmere regler om indholdet af faget FVU-start i medfør af bemyndigelsen i lovens § 4, stk. 5, og forslagets § 1, nr. 4-5.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 4

Efter den gældende bestemmelse i FVU-lovens § 4, stk. 2, skal undervisningen i forberedende voksenundervisning opdeles i trin.

Det foreslåede *1. pkt.* i § 4, stk. 2, hvorefter undervisningen efter stk. 1, nr. 1 og 2, opdeles i trin, er en videreførelse af gældende ret i forhold til FVU-læsning og FVU-matematik, men indebærer, at kravet om opdeling i trin ikke omfatter det nye fag FVU-start, jf. det foreslåede nye § 4, stk. 1, nr. 3.

Det foreslåede *2. pkt.* i § 4, stk. 2, hvorefter undervisningen efter stk. 1, nr. 1, kan tilrettelægges for tosprogede, indebærer, at FVU-læsning vil kunne tilrettelægges for tosprogede, dvs. med udgangspunkt i de særlige faglige forudsætninger og behov som denne gruppe af FVU-deltagerne har. Efter afsluttet FVU-start har tosprogede med de rette forudsætninger mulighed for at fortsætte på FVU-læsning og FVU-matematik. De vil i givet fald starte på et trin, som svarer til deres forudsætninger.

Det foreslåede 2. pkt. i § 4, stk. 2, har ikke noget med trindeling efter 1. pkt. at gøre, men begge bestemmelser i § 4, stk. 2, handler om, hvordan undervisningen tilrettelægges.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.

Til nr. 5

Efter den gældende lovs § 4, stk. 4, 1. pkt., tilbydes der ved afslutningen af undervisningen på hvert trin deltagelse i en skriftlig prøve. Der er tale om en centralt stillet skriftlig prøve, der udarbejdes af et opgaveudvalg, der nedsættes af Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Prøver i FVU afholdes af voksenuddannelsescentre, jf. lovens § 9 og uddannelsesinstitutioner under Kriminalforsorgen, jf. lovens § 13. Voksenuddannelsescentrene gennemfører prøverne lokalt på voksenuddannelsescentret eller ved den driftsoverenskomstspart, hvor undervisningen har været afholdt. Prøver kan endvidere gennemføres lokalt på virksomheder m.v., hvor undervisningen har været gennemført. Der medvirker beskikkede, eksterne censorer ved bedømmelsen af prøverne.

Efter det foreslåede nye *§ 4, stk. 4, 1. pkt.,* skal der ved afslutning af hvert trin i undervisningen efter stk. 1, nr. 1 og 2, tilbydes deltagelse i en skriftlig prøve. Den foreslåede § 4, stk. 4, 1. pkt., er en videreførelse af den gældende ordning med skriftlige prøver i FVU-læsning og FVU-matematik.

Efter det foreslåede nye *§ 4, stk. 4, 2. pkt.,* skal der ved afslutningen af undervisningen efter stk. 1, nr. 3, tilbydes deltagelse i en mundtlig prøve. Der vil dermed for FVU-start i modsætning til de to andre FVU-fag blive tale om en mundtlig og intern prøve, der gennemføres uden medvirken af en ekstern censor. Der vil ligesom med de skriftlige prøver være tale om bedømmelsen med bestået eller ikkebestået.

Den gældende § 4, stk. 4, 2. pkt., der bliver 3. pkt., hvorefter personer, der ikke har deltaget i undervisningen, kan indstille sig til prøve som selvstuderende, videreføres. Det vil således fortsat kun være muligt at være selvstuderende på FVU-læsning og FVU-matematik. Det vil ikke være muligt at være selvstuderende på FVU-start, da den interne prøve i høj grad bygger på elementer fra undervisningsforløbet, og disse elementer vil en selvstuderende kun vanskeligt kunne tilegne sig uafhængigt af undervisningen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 6

Det fremgår af § 4, stk. 5, nr. 3, i FVU-loven, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling fastsætter regler om skriftlige prøver, herunder om deltagelse som selvstuderende samt om udstedelse af bevis for deltagelse.

Som en konsekvens af, at det foreslåede nye FVU-fag, FVU-start, har mundtlige prøver, jf. forslagets § 1, nr. 3, foreslås det, at ordet "mundtlige" tilføjes i *§ 4, stk. 5, nr. 3*. Bemyndigelsen vil herefter omfatte både de skriftlige og mundtlige prøver.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 7

Det følger af bestemmelsen i § 7, stk. 1, nr. 5, i FVU-loven, at husholdningsskoler og håndarbejdsskoler efter driftsoverenskomst med voksenuddannelsescenteret kan udbyde undervisning efter denne lov.

Det foreslås, at 'husholdningsskoler og håndarbejdsskoler' i *§ 7, stk. 1, nr. 5,* ændres til 'frie fagskoler'. Der er tale om en konsekvensændring som følge af lov nr. 1539 af 27. december 2014, hvor betegnelsen »husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« blev ændret til »frie fagskoler«.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.4.

Til nr. 8 og 9

Det følger af bestemmelsen i § 7, stk. 1, nr. 1, i FVU-loven, at institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse efter driftsoverenskomst med voksenuddannelsescenteret kan udbyde undervisning efter denne lov.

Af nr. 7 fremgår videre, at skoler, der udbyder social- og sundhedsuddannelser, efter driftsoverenskomst med voksenuddannelsescenteret kan udbyde undervisning efter denne lov.

Af nr. 8 fremgår videre, at uddannelsesinstitutioner, der er godkendt sammenlagt i medfør af § 12, stk. 2, i lov om almenvoksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre, efter driftsoverenskomst med voksenuddannelsescenteret kan udbyde undervisning efter denne lov.

Det foreslås, at de nuværende *§ 7, stk. 1, nr. 7* og *8,* ophæves.

Skoler, der udbyder social- og sundhedsuddannelser, er i dag institutioner for erhvervsrettet uddannelse og dermed omfattet af § 7, stk. 1, nr. 1. Denne ændring skete ved § 14, stk. 4, i lov nr. 590 af 24. juni 2005 om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og forskellige andre love. (Udmøntning af kommunalreformen, for så vidt angår det almene gymnasium, hf, social- og sundhedsuddannelser og

andre ungdomsuddannelser samt voksenuddannelsescentre (VUC)), som ændret ved § 64, nr. 2, i lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

Med hensyn til uddannelsesinstitutioner, der er godkendt sammenlagt i medfør af § 12, stk. 2, i lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre, så er den institutionelle regulering, der var af voksenuddannelsescentrenes forhold i lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre, i dag flyttet til lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. Denne ændring skete ved lov nr. 575 af 9. juni 2006 om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og § 3 i lov nr. 576 af 9. juni 2006 om ændring af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) (Opfølgning på Undervisningsministeriets styringsanalyse af selveje og taxametersystemet i forbindelse med strukturreformen m.v.).

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.4.

Til nr. 10

Overskriften til kapitel 4 i den gældende FVU-lov er: 'Afholdelse af skriftlige prøver ved forberedende voksenundervisning'.

Som en konsekvens af, at det foreslåede nye FVU-fag, FVU-start, har mundtlige prøver, jf. forslagets § 1, nr. 3, foreslås det, at ordet "mundtlige" tilføjes overskriften til FVU-lovens kapitel 4. § 9 i kapitel 4 vil herefter omfatte både de skriftlige og mundtlige prøver, jf. herved også forslagets § 1, nr. 5 og 6.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 11

Efter den foreslåede bestemmelse i *§ 19 a,* der er ny i lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, reguleres klageforholdene i de tilfælde, hvor ministeren for børn, undervisning og ligestilling har henlagt opgaver efter loven til en styrelse under ministerens instruktion. Fx er opgaver vedrørende tilsyn og prøveadministration i dag henlagt til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Det foreslås med bestemmelsen, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling her kan fastsætte regler om fremgangsmåde ved indgivelse af klager, herunder fx at en klage først skal sendes til styrelsen, der så skal vurdere sagen med henblik på, om afgørelsen skal ændres eller klagen sendes videre til ministeriet med styrelsens udtalelse, eller fastsætte regler om at afgørelser truffet af styrelser under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling ikke kan påklages til ministeriet, så styrelsens afgørelse bliver den endelige administrative afgørelse af sagen.

Bestemmelsen giver ikke hjemmel til at afskære klageadgang, der i øvrigt følger af lovgivningen. Det bemærkes, at den klageadgang efter lovens § 19, stk. 4, 2. pkt., som en deltager i FVU har til at påklage retlige spørgsmål til ministeren, vedrører voksenuddannelsescentrenes eller driftsoverenskomstparteres

afgørelser, og i det omfang ministeren henlægger behandlingen heraf til en styrelse, vil det kunne fastsættes, at styrelsens afgørelser heraf ikke kan påklages til ministeren.

Bestemmelsen foreslås indført for at bringe lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne i overensstemmelse med den nyeste lovgivningspraksis på ministeriets område, jf. § 36 i lov om kombineret ungdomsuddannelse, § 21 a i lov om produktionsskoler, § 40 b i lov om friskoler og private grundskoler m.v., § 49 a lov om efterskoler og frie fagskoler, § 7 i lov om udbud af ungdomsuddannelser i udlandet og § 18, stk. 3, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.4.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2017. Da der ikke foreslås en overgangsbestemmelse i loven, vil undervisningsforløb med det foreslåede nye fag FVU-start samt FVU-læsning tilrettelagt for tosprogede, der som led i forsøgsordningen er påbegyndt forud for lovens ikrafttræden, kunne fortsætte uændret.

Til § 3

Bestemmelsen angår lovens territoriale gyldighed og fastslår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Det bemærkes, at lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne ikke gælder for Færøerne og Grønland, jf. § 29 i lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	*Lovforslaget*
	§ 1
	I lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, jf. lovbekendtgørelse nr. 380 af 19. april 2011, foretages følgende ændringer:
§ 1. Formålet med forberedende voksenundervisning er at give voksne mulighed for at forbedre og supplere deres grundlæggende færdigheder i læsning, stavning og skriftlig fremstilling samt talforståelse, regning og basale matematiske begreber med henblik på videre uddannelse samt at styrke voksnes forudsætninger for aktiv medvirken i alle sider af samfundslivet.	**1.** *§ 1* affattes således: »**§ 1.** Formålet med forberedende voksenundervisning er at give voksne mulighed for at forbedre og supplere deres grundlæggende færdigheder med henblik på deres videre uddannelse samt på at styrke deres forudsætninger for aktiv medvirken i alle sider af samfundslivet. For alle deltagere gælder det deres grundlæggende færdigheder i læsning, stavning og skriftlig fremstilling samt i talforståelse, regning og basale matematiske begreber. For tosprogede gælder det derudover deres grundlæggende færdigheder i mundtlig fremstilling og formidling.«
§ 3. Undervisning efter denne lov kan gennemføres lokalt på offentlige og private virksomheder, i foreninger og faglige organisationer, på uddannelsesinstitutioner m.v. Undervisning, der gennemføres lokalt, kan forbeholdes en bestemt kreds af deltagere. *Stk. 2.* (...)	**2.** I *§ 3, stk. 1, 2. pkt.,* indsættes efter »der gennemføres lokalt«: »eller i henhold til § 4, stk. 1, nr. 3, eller § 4, stk. 2, 2. pkt.«
§ 4. Forberedende voksenundervisning omfatter prøveforberedende enkeltfagsundervisning i de 2 fag: 1) Læsning, stavning og skriftlig fremstilling. 2)Talforståelse, regning og basale matematiske begreber.	**3.** I *§ 4, stk. 1,* ændres »i de 2 fag« til: »i de tre fag«, og indsættes som *nr. 3*: »3) Mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede.«
Stk. 2. Undervisningen opdeles i trin. *Stk. 3.* (...)	**4.** *§ 4, stk. 2,* affattes således: »*Stk. 2.* Undervisningen efter stk. 1, nr. 1 og 2, opdeles i trin. Undervisningen efter stk. 1, nr. 1, kan endvidere tilrettelægges for tosprogede.«
Stk. 4. Ved afslutning af undervisningen på hvert trin tilbydes deltagelse i en skriftlig prøve. Personer, der ikke har deltaget i undervisningen, kan indstille sig til prøve som selvstuderende. *Stk. 5.* Undervisningsministeren fastsætter regler om 1) undervisningen, herunder om adgangen til denne, om opdeling i trin, og om uddannelses- og erhvervsvejledning,	**5.** *§ 4, stk. 4,* affattes således: »*Stk. 4.* Ved afslutning af hvert trin i undervisningen efter stk. 1, nr. 1 og 2, tilbydes deltagelse i en skriftlig prøve. Ved afslutningen af undervisningen efter stk. 1, nr. 3, tilbydes deltagelse i en mundtlig prøve. Personer, der ikke har deltaget i undervisningen efter stk. 1, nr. 1 og 2, kan indstille sig til prøve som selvstuderende.«

2) bevis for deltagelse i undervisningen samt betingelser herfor og

3) skriftlige prøver, herunder om deltagelse som selvstuderende samt om udstedelse af bevis for deltagelse.

§ 7. Efter driftsoverenskomst med voksenuddannelsescenteret kan undervisning efter denne lov udbydes af

1) institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse,

2) daghøjskoler,

3) produktionsskoler,

4) sprogcentre,

5) husholdningsskoler og håndarbejdsskoler,

6) folkeoplysende foreninger,

7) skoler, der udbyder social- og sundhedsuddannelser,

8) uddannelsesinstitutioner, der er godkendt sammenlagt i medfør af § 12, stk. 2, i lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre, og

9) regionale og kommunale institutioner med specialundervisning for voksne.

Kapitel 4

Afholdelse af skriftlige prøver ved forberedende voksenundervisning

6. I *§ 4, stk. 5, nr. 3*, indsættes før »skriftlige«: »mundtlige og«.

7. *§ 7, stk. 1, nr. 5,* affattes således:

»5) frie fagskoler,«.

8. I *§ 7, stk. 1, nr. 6*, indsættes efter »foreninger,«: »og«.

9. *§ 7, stk. 1, nr. 7* og *8,* ophæves.

Nr. 9 bliver herefter nr. 7.

10. I *overskriften til kapitel 4* indsættes efter »Afholdelse af«: »mundtlige og«.

11. Efter § 19 indsættes i *kapitel 10:*

»**§ 19 a.** Har ministeren for børn, undervisning og ligestilling bemyndiget en styrelse under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan ministeren fastsætte regler om fremgangsmåden ved og adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, herunder om at afgørelsen ikke kan indbringes for ministeren.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2017.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.